On the pages of «Nazustrich», women-writers share their thoughts about the way of literature development. The periodical «Nazustrich» takes one the leading spots in literature life of L'viv of inter-war period. Topic of women with its versatile representation is very important in this publication.

Key words: *female literature periodicals psychology.*

УДК 811.161.2'373.7

Розгон В. В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української мови і методики її навчання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
E-mail: rozgon.val@ukr.net

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

У статті йдеться про лінгвістичний статус фразеологічних одиниць в українській науковій парадигмі. Висвітлено різні підходи до витлумачення обсягу фразеології та характеризуючих ознак фразеологізмів. Акцентовано увагу на проблемі диференціації та систематизації національної фразеології.

Ключові слова: *фразеологія, фразеологізм, фразеологічна одиниця, стійкість, семантична неподільність, фразеологізовані речення.*

Фразеологія сучасної української мови є тією галуззю мовознавства, що постійно привертає увагу дослідників, у ній найяскравіше виявляється національна специфіка мови, передається дух мови, яку витворив народ протягом віків.

Виразні семантико-стилістичні якості фразеологізмів – їх образність, картинність, жива внутрішня форма – відсвіжують мовлення, роблять його невимушеним, соковитим, містким, дотепно-влучним, що й приваблює майстрів художнього слово, журналістів, публіцистів [15, с. 250].

Мета статті – теоретично обґрунтувати розуміння фразеологічних одиниць в українській науковій парадигмі, акцентувати увагу на розбіжностях щодо обсягу фразеології, сутності фразеологізму та перспективі фразеологічних досліджень.

Питання про фразеологію у власне лінгвальному аспекті уперше порушив швейцарський мовознавець Ш. Баллі, відзначаючи, що сполучення утворює фразеологічну єдність, якщо слова, що входять до нього, утратили всяке самостійне значення – воно притаманне сполученню в цілому, до того ж, значення це нове, не дорівнює сумі значень його складників [3, с. 97]. На його думку, фразеологізм складається з декількох слів, які пишуться окремо; ці слова розташовані в певному незмінному порядку й не допускають уведення будь-яких слів; жодне зі слів такого виразу не може бути замінене іншим [3, с. 98]. Вчений вважає, що ці ознаки є домінуючими, але їх недостатньо, оскільки трапляються фразеологізми, які «не відповідають цим трьом умовам», а «деякі слова звороту можуть бути замінені іншими». Ш. Баллі надав фразеологізмам, паралельно зі словами, статус лексичних одиниць мови, але складнішого характеру.

Фразеологія української мови була об'єктом уваги видатного українського мовознавця О. О. Потебні, який виділяв фразеологічні синоніми, активно використовував фразеологізми в епістолярії, подав дефініцію приповідки, що тепер називають «ідіомою», «фразеологічною одиницею»; розробив питання про зв'язок фразеології з історичною поетикою тощо. Численні приповідки-фразеологізми учений розглядав як образні мовні одиниці насамперед з погляду їх походження, становлення й відбиття у них життя народу [15, с. 34].

У XX ст. дослідження фразеологічної проблематики активно здійснювалося українськими науковцями, які спрямовували свою увагу на розвиток різних аспектів національної фразеології, таких як: загальна характеристика фразеології української мови та наукові основи її класифікації

(Л. Г. Авксентьєв, М. Ф. Алефіренко, Н. Д. Бабич, Л. А. Булаховський, П. Й. Горецький, М. А. Жовтобрюх, М. П. Івченко, Л. Г. Скрипник, Г. М. Удовиченко та ін.); кваліфікування фразем як важливого стилістичного ресурсу української мови і в цілому експресивно-образні засоби мови творів українських письменників (Л. Г. Авксентьєв, Д. Х. Баранник, І. К. Білодід, В. С. Ващенко, І. С. Гнатюк, М. А. Жовтобрюх, Г. Б. Зорівчак, Г. Б. Їжакевич, В. С. Калашник, А. П. Коваль, І. Г. Чередниченко та ін.); граматична організація, лексичний склад та лексико-граматична варіація фразеологічних одиниць (М. Т. Демський, Н. А. Москаленко, Г. М. Мукан, С. А. Овчарук, Л. Г. Скрипник та ін.); історія, етимологія, діалектні особливості (Л. І. Батюк, В. С. Ващенко, М. Т. Демський, І. І. Ковалик, Л. І. Коломієць, А. В. Майборода, Ф. П. Медведєв, Л. Г. Скрипник та ін.); відтворення національної фразеології адекватними лінгвістичними одиницями генетично споріднених та неспоріднених мов (А. Й. Багмут, І. К. Білодід, Г. Б. Зорівчак, Г. Б. Їжакевич, І. С. Олійник, М. М. Сидоренко, І. Г. Чередниченко та ін.); теоретичні засади фразеографії, лексикографічна характеристика та систематизація фразеологізмів (Л. І. Гнатюк, П. Й. Горецький, В. М. Білоноженко, В. О. Винник, І. О. Вирган, А. П. Коваль, М. П. Коломієць, В. В. Коптілов, І. С. Олійник, М. М. Пазяк, М. М. Пилинська, М. М. Сидоренко, Г. М. Удовиченко, В. А. Чабаненко, О. С. Юрченко, Л. А. Юрчук та ін.).

У результаті багатоаспектних досліджень українські вчені не дійшли одностайності щодо найголовніших понять національної фразеології, зокрема критеріїв фразеологізмів, дефініції цих мовних утворень, обсягу та термінології.

Щодо обсягу фразеології у мовознавстві усталилася думка про її широке (залучають фразеологічні вирази комунікативного характеру, називаючи фразеологічними одиницями прислів'я, приказки, крилаті вислови, мовні штампи і кліше, складені терміни фразеологічного характеру; словосполучення, у яких слова загалом зберігають усі ознаки мовного знака, а одне з них актуалізує «специфічне» значення лише за умови певного дистрибутивного оточення, наголошуючи на відтворюваності й стійкості (В. С. Калашник, Ф. П. Медведєв, Л. Г. Скрипник, О. О. Тараненко та ін.) та вузьке розуміння (за межі фразеології виносять усі стійкі утворення комунікативного характеру (і прислів'я, і приказки), оскільки вони нееквівалентні слову (В. М. Білоноженко, В. М. Мокієнко, О. С. Юрченко, Л. А. Юрчук).

На думку Л. Г. Скрипник, предметом вивчення фразеології є стійкі сполучення двох і більше слів, що утворюють семантичну цілісність і відтворюються у процесі мовлення як готові словесні формули [11, с. 7].

У сучасних лексикографічних працях українські мовознавці як підтримують широке розуміння меж фразеології, так і звужують їх. Наприклад, О. О. Тараненко виділяє у складі фразем власне фразеологізми (*біла ворона, бити байдики, душа в душу, ні риба ні м'ясо, ні пуху ні пера, як кішка з собакою* та ін.); крилаті слова (*авгієві стайні, яблуко розбрату, умивати / умити руки, мати городів руських* та ін.); усталені порівняння (*голодний як вовк, ллє як з відра, працювати як віл*); дієслівно-іменникові словосполучення з частково десемантизованими дієсловами (*подавати допомогу, вести війну, брати до відома*) [12, с. 140]. Очевидним є те, що стійкість вчений вважає домінантною ознакою виділених мовних одиниць і таким чином висловлює своє бачення щодо диференціації та властивостей фразеологізмів.

Словник-довідник «Фразеологія перекладів Миколи Лукаша» «охоплює українську ідіоматику, пареміологію, перифрази, тавтологічні словосполучення, усталені порівняння, традиційні формули припрошення, побажання, клятв, божби, прокльонів, каламбурні словосполучення, вирази розмовних кліше тощо, уживані в мові Лукашевих перекладів» [16, с. 3]. О. І. Скопенко і Т. В. Цимбалюк пояснюють, що такий добір матеріалу спертий на широке розуміння фразеології [16, с. 3].

Укладачі «Фразеологічного словника української мови» (1993 р.) до фразеологічних одиниць не зараховують сталі словосполучення, прислів'я, приказки, крилаті вирази, усталені порівняння, складені терміни, не фразеологізовані тавтологічні словосполучення типу *з боку на бік, з місця на місце, горе гіркеє, смішки смішками* (на відміну від таких виразів, як *від рана до зорі, душа в душу,* де внаслідок переосмислення утворилося фразеологічно цілісне значення). До реєстру словника не

увійшли перифрастичні словосполучення типу *іти на ризик (ризикувати), виявляти турботу (турбуватися), робити помилку (помилятися)*, а також словосполучення на зразок *вовчий апетит, єгипетська робота, олімпійський покій,* у яких слова зберігають усі свої ознаки, а одне із них реалізує своє значення лише в такому поєднанні. Не вважаються фразеологізмами і не вносяться до реєстру «Словника …» службові частини мови – складні прийменники (у *зв'язку з, за винятком, на відміну від*), а також складені сполучники (*через те що; для того щоб; в міру того щоб* і под.) [17, с. 4].

Поширеною є думка, що фразеологізація одиниць мови пов'язана зі зрушеннями в семантичній структурі компонентів, які різною мірою, втрачаючи денотативну направленість, деактуалізуються [6, с. 16]. Процес становлення фразеологічної одиниці характеризується не тільки перенесенням найменування, а і зрушеннями у структурі лексичного значення компонентів, у результаті чого відбувається докорінна перебудова відповідних сем, зміщення у них ієрархічної залежності денотативних, конотативних і потенційних (віртуальних) сем, що призводить до виникнення фразеологічного значення, в основі якого лежить поняття [2, с. 94].

В українському мовознавстві, певною мірою опираючись на російське, встановлено такі основні критерії фразеологізмів: семантична цілісність (Л. Г. Скрипник, Г. М. Удовиченко), неперекладність іншою мовою (Л. А. Булаховський), відтворюваність (М. Ф. Алефіренко, Ф. П. Медведєв, Л. Г. Скрипник,), «надслівність» (Л. Г. Скрипник), стійкість (Л. А. Юрчук), еквівалентність слову (Б. О. Ларін, П. О. Редін), наявність не менше ніж двох повнозначних слів (М. Т. Демський), експресивність (В. М. Мокієнко, В. Д. Ужченко), проте сьогодні не можна стверджувати про систему релевантних ознак, якими характеризується фразеологізм.

Фразеологічне значення вважається одним з диференційних ознак фразеологічної одиниці, але воно є водночас і одним із найскладніших не лише у фразеології, але й у мовознавстві в цілому і належить до загальної проблеми значення.

Стійкість, неподільність і цілісність значення вважалися основними специфічними властивостями фразеологізмів, які допомагали відрізняти їх від вільних сполучень слів.

У дослідженнях більш раннього періоду стійкість визначали як відтворюваність фразеологізмів у готовому вигляді, проте відтворюються не лише фразеологізми, а й багато інших мовних одиниць.

Для ідентифікації об'єкта фразеології вживали терміни «фразеологізм», «фразеологічна одиниця», «фразема», «ідіома», «фразеосполучення», «фразеологічний вислів», «фразеологічний вираз», «стійке сполучення», «стійка сполука» тощо. Найбільш вживаними в українському мовознавстві є терміни «фразеологічна одиниця», «фразеологізм», «фразема», і ними називали стійкі мовні утворення зі специфічним значенням.

Фразеологічною одиницею називають лексико-граматичну єдність двох і більше нарізно оформлених компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення чи речення, яка, маючи цілісне значення, відтворюється у мові за традицією, автоматично. Фразеологічна одиниця виступає як явище соціально зумовлене, апробоване спільною свідомістю носіїв мови [11, с. 11].

Під фразеологізмом прийнято розуміти мовну одиницю, що виражає специфічне фразеологічне значення, створюване здебільшого внаслідок метафоричного переосмислення вільного словосполучення, і має постійний, відтворюваний за традицією склад компонентів, які втратили лексичну самостійність, а також є членом речення [17, с. 4].

Фраземи – це такі побудовані з окремих слів, словосполучень чи речень мовні засоби, що виконують номінативну функцію, мають значення, співвідносне з поняттям, й емоційно-експресивне забарвлення [6, с. 6]. Очевидно, визначальним критерієм у такій дефініції стало розуміння автором фраземи як одиниці, що виконує номінативну функцію. М. Т. Демський акцентує увагу й на інших ознаках, зокрема: «фразема – це нарізнооформлена одиниця мови і завжди становить єдність щонайменше двох компонентів – колишніх самостійних слів (кажемо *колишніх*, бо слово, ставши частиною фраземи, втрачає основні ознаки слова і насамперед значення)» [6, с. 6–7].

М. Ф. Алефіренко розмежовує поняття «фразеологічна одиниця» і «фразема» таким чином: «Відповідно до існуючої мовознавчої термінології «фразеологічна одиниця» служить видовою назвою різних елементів фразеологічної підсистеми, а «фразема» – найменуванням реальних фразеологічних утворень, у яких об'єктивуються ФО» [2, с. 4].

В. Д. Ужченко (2007 р.) вважає, що терміни «фразеологічна одиниця», «фразеологізм», «фразема», «фразеологічний вислів» («вислів»), «фразеологічний вираз» («вираз»), «ідіома» вживаються, крім основних випадків, як рівнозначні, синонімічні найменування аналізованих одиниць мови з метою суто стилістичного їх урізноманітнення [15, с. 13].

Серцевиною фразеологічного складу є ідіоми – переосмислені сполучення слів, як правило, образно мотивовані. Останнє пов'язано з тим, що ми підсвідомо співвідносимо фразеологічне значення з тим образом, який постає з буквального значення фразеологічної одиниці [15, с. 18].

Жодне з відомих в українській лінгвістиці визначень фразеологічної одиниці не знайшло загального визнання через неможливість встановлення загальних рис, спільних для всіх фразеологізмів. Багато вчених, розуміючи їхній діалектичний характер, вважають спільними для більшості одиниць фразеологічного рівня такі диференційні ознаки, як відтворюваність, наявність фразеологічного значення, відносна постійність компонентного складу та структури, граматична категоріальність, однак ці ознаки не можна віднести до кожного фразеологізму.

Незважаючи на різні погляди українських лінгвістів на природу фразеологізмів, більшість дослідників-фразеологів схиляється до тенденції: 1) виділяти (як категоріальні) декілька ознак фразеологічних одиниць; 2) розуміти відносність цих ознак; 3) усвідомлювати природу фразеологізмів відповідно до аспекту дослідження (синхронічного чи діахронічного); 4) постійно зіставляти вільне словосполучення (речення) і фразеологічне (особливо у плані змісту), з одного боку, і слово та фразеологічну одиницю (у плані змісту і в плані вираження), з другого боку; 5) інтерпретувати властивості фразеологічних одиниць як антонімічні, діалектичні, константні й варіативні, лінгвістично абстрактні й екстралінгвістично конкретні [14, с. 13].

Усунути всі розбіжності щодо обсягу фразеології, вважає Я. А. Баран, можуть об'єктивні лінгвістичні критерії кваліфікування фразеологізму: 1) визначення словосполучення чи речення як віртуальних знаків мови; 2) зрушення в семантиці внаслідок переосмислення компонентів стійких словосполучень чи речень; 3) функціональне призначення фразеологізмів [4, с. 5]. Конкретизуючи специфічні особливості фразеологізмів, автор додає ще ознаки, які відрізняють їх від інших стійких словосполучень, зокрема: 1) процес утворення; 2) співвідношення між формою й змістом; 3) семантична структура; 4) сфера функціонування; 5) належність до системи / підсистеми [4, с. 5], що, на нашу думку, заслуговує уваги у подальших дослідженнях фразеології сучасної української мови.

Сьогодні національна фразеологічна наука не обмежується розв'язанням тільки проблеми визначення обсягу фразеології та ознак і властивостей фразеологізмів. Коло питань значно ширше, і серед них є ті, що сформували основні напрями роботи українських дослідників.

У сучасному мовознавстві активізуються дослідження фразеологічних засобів мови через антропологічну призму, фразеології в системі ідіостилю, культурно-національної конотації, прагматики, семантики й динаміки окремих тематичних груп, фразеологічних інновацій тощо (Ю. Кохан, Л. Мельник, Ю. Прадід, А. Смерчко, В. Стишов, Д. Ужченко, Л. Щербачук та ін.).

Теоретичні і практичні проблеми окремих фразеологічних мікро- та макросистем були предметом спеціального дослідження у працях Ю. Ф. Прадіда. Учений провів лінгвістичний аналіз фразеологізмів на позначення психічних процесів людини з урахуванням досягнень сучасних фразеологічної та психологічної наук.

Досліджуючи фразеологізми, Ю. Ф. Прадід виділив шляхи відбиття ними національних властивостей, зокрема: 1) нерозчленовано, комплексно, всіма елементами, разом узятими, тобто фразеологічним значенням; 2) розчленовано, тобто словами-компонентами; 3) прототипами, оскільки

генетично вільні словосполучення описують певні звичаї, традиції культури, побуту того чи іншого народу [9, с. 34].

Дослідження фразеології в аспекті взаємозв'язку понять «мова-культура-етнос» на українському матеріалі здійснювали Н. Д. Бабич, Г. Т. Кузь, О. А. Куцик, Л. В. Мельник, В. М. Русанівський, А. А. Смерчко, В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко та інші.

Важливо зазначити, що тривалий час об'єктом дослідження українських мовознавців були фразеологізми, еквівалентні слову чи словосполученню.

Останнім часом предметом уваги дослідників стали синтаксичні конструкції, яким властива тісна злитість компонентів. У сучасній українській мові їх кваліфікують як фразеологізовані речення [10, с. 178], фразеологізовані речення як один із типів нечленованих речень [8, с. 2], частково фразеологізовані складні речення підрядно-сурядного типу в українській мові [18, с. 13] та ін. В українському мовознавстві проблема фразеологізованих речень не досліджена, її порушували в контексті вивчення фразеологічних утворень у структурі складного речення діалогічного мовлення [19], фразеологізації речень [8], будови та лексичного наповнення фразеосхем складнопідрядних речень в усному мовленні [7], частково фразеологізованих складних речень підрядно-сурядного типу [18].

Фразеологізація синтаксичних одиниць спричинена дією в мові загальної тенденції до закріплення для загального використання готових синтаксичних побудов (зворотів), що найпридатніші до вираження життєво важливих понять. Характерною особливістю цього явища на синтаксичному рівні є те, що фразеологізація охоплює не слова, а схему речення.

Проте чи достатньо обґрунтованими є критерії виокремлення фразеологізованих синтаксичних одиниць? Попри зусилля українських дослідників, національна фразеологія потребує ще більшої їхньої уваги, оскільки низка проблем, що стосуються визначення фразеологізму, його категоріальних ознак, диференціації цих мовних одиниць, типології, обсягу фразеології, фразеологізації синтаксичних одиниць, на розв'язання яких було спрямовано зусилля лінгвістів кількох століть, сьогодні не має одностайного розуміння.

Список використаної літератури

1. Авксентьєв Л. Г. Сучасна українська мова: Фразеологія. – Х.: Вища школа, 1983. – 137 с.
2. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології / М. Ф. Алефіренко. – Х.: Вища школа, 1983. – 134 с.
3. Балли Ш. Французская стилістика / Ш. Балли. – М.: Изд-во иностр. литературы, 1961. – 394 с.
4. Баран Я. А. Фразеологія у системі мови: автореф. дис. … д-ра філол. наук: 10.02.15 – загальне мовознавство. – К., 1999. – 50 с.
5. Білоноженко В. М. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів / В. М. Білоноженко, І. С. Гнатюк. – К.: Наукова думка, 1989. – 154 с.
6. Демський М. Т. Українські фраземи й особливості їх творення / М. Т. Демський. – Львів: Просвіта, 1994. – 63 с.
7. Іваненко О. Складнопідрядні речення із фразеологізованою схемою будови в усному мовленні / О. Іваненко // Мовознавчий вісник [відп. ред. Г. І. Мартинова]. – Черкаси, 2006. – С. 100–106.
8. Личук М. І. Ступені фразеологізації речень: автореф. дис. … канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова / М. І. Личук. – К., 2001. – 16 с.
9. Прадід Ю. Ф. Фразеологічна ідеографія (проблематика досліджень) / Ю. Ф. Прадід. – К., 1997. – 252 с.
10. Ситар Г. В. Структурні й семантичні типи синтаксичних фразеологізмів в українській мові / Г. В. Ситар // Мовознавчий вісник [відп. ред. Г. І. Мартинова]. – Черкаси, 2011. – С. 178–181.
11. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови / Л. Г. Скрипник. – К.: Наукова думка, 1973. – 279 с.
12. Тараненко О. О. Новий словник української мови (концепція і принципи укладання словника) / О. О. Тараненко. – К.; Кам'янець-Подільський, 1996. – 171 с.
13. Удовиченко Г. М. Словосполучення в сучасній українській мові / Г. М. Удовиченко. – К.: Наукова думка, 1968. – 227 с.
14. Ужченко В. Д. Українська фразеологія: навч. посібник / В. Д. Ужченко, Л. Г. Авксентьєв. – Х.: Основа, 1990. – 167 с.
15. Ужченко В. Д. Фразеологія української мови / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К.: Знання, 2007. – 494 с.

16. Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: словник-довідник / уклали О. І. Скопенко, Т. В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2003. – 735 с.

17. Фразеологічний словник української мови / уклад.: В. М. Білоноженко та ін. – К.: Наукова думка, 1993. – 984 с.

18. Шитик Л. Частково фразеологізовані складні речення підрядно-сурядного типу в українській мові / Л. Шитик // Українська мова. – 2013. – № 2. – С. 13–28.

19. Шульжук Н. Фразеологізовані утворення у структурі складного речення діалогічного мовлення / Наталія Шульжук // Лінгвістичні студії. – Донецьк: ДонНУ, 2000.– Вип. 6. – С. 20–23.

Розгон В. В. Фразеологизмы современного украинского языка: проблемные аспекты

В статье говорится о лингвистическом статусе фразеологических единиц в украинской научной парадигме. Освещены различные подходы к истолкованию объема фразеологии и характеризующих признаков фразеологизмов. Внимание акцентировано на проблеме дифференциации и систематизации национальной фразеологии.

Ключевые слова: *фразеология, фразеологизм, фразеологическая единица, устойчивость, семантическая неделимость, фразеологизованнные предложения.*

Rozgon V. V. Phraseologisms of modern Ukrainian Language: problematic aspects

The article deals with the linguistic status of phraseological units in Ukrainian scientific paradigm. It is described different approaches to the interpretation of the scope of the phraseology and described signs of phraseology. It is accented on the problem of differentiation and systematization of national phraseology.

Key words: *phraseology, phraseologism, phraseological unit, stability, semantic indivisibility, phraseological sentence.*

УДК 81'42:32:808.51-057.177.1

Салецька М. В.,
аспірант кафедри загального мовознавства
Львівського національного університету імені Івана Франка
E-mail: saletskam@gmail.com

ДО ПРОБЛЕМИ ВИОКРЕМЛЕННЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ІМЕН У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена вивченню одного з аспектів явища у прецедентно стівполітичному дискурсі. Обґрунтовано емпіричні критерії виокремлення прецедентних імен: надособистісний характер, регулярну відтворюваність, можливість неденотативного використання, зв'язок із культурним контекстом. Розкрито формальні критерії виокремлення прецедентних імен, зокрема графічний, пунктуаційний, дериваційний, синонімічний, атрибутивний та темпоральний. Зазначені вище критерії застосовано для виокремлення прецедентних імен у текстах промов Президентів України та Франції.

Ключові слова: *політичний дискурс, промова президента, критерій, прецедентний феномен, прецедентне ім'я.*

Політичний дискурс поєднує особисті дискурсивні практики із соціодискурсивними, функціонуючи як соціодискурсивна формація під впливом ідеології та культурно-історичної традиції конкретного народу [17, с. 85]. Політичний дискурс програмує адресата на певне бачення політичного майбутнього, містить ідеологеми та конвенційні структури [19, с. 18], які можуть відбиватися у прецедентних феноменах як вияві інтертекстуальності [4, с. 477].

Традиційно в системі прецедентних феноменів виокремлюють такі види: *прецедентні тексти, ситуації, висловлювання, імена*. Попри близькість цих феноменів, кожен з них має власну специфіку реалізації в тексті. Прецедентні тексти – твори художньої літератури зі шкільної програми, тексти популярних пісень, реклама, анекдоти, публіцистика тощо, оскільки вони є елементами масової